

sobota, 07.03.2020

Wielki Czwartek

Wielki Czwartek to obecnie jedno z ważniejszych świąt w kościelnym kalendarzu, aczkolwiek nie zawsze tak było. W pierwszych wiekach chrześcijaństwa nie był on bowiem szczególnie istotnym dniem dla wiernych tego Kościoła. Nie zachowały się także żadne poważne świadectwa, wskazujące na to, by ten dzień był otoczony szczególną czcią i troską ze strony chrześcijan. Nie wiązały się z nim wówczas żadne obrzędy. Te zaś pojawiły się dopiero na przełomie III i IV wieku naszej ery, kiedy to popularność zyskiwał zwyczaj celebrowania uroczystości Misterium Paschalnego.

Obecnie jednak Wielki Czwartek honorowany jest ze szczególnym pietyzmem. Jest bowiem pamiątką Ostatniej Wieczerzy, którą spożył Jezus Chrystus wraz ze swoimi dwunastoma uczniami. W trakcie wieczerzy dzielił się z apostołami chlebem i winem. Kiedy częstował ich jedzeniem wypowiedział wtedy słowa: „To jest ciało moje wydane za was. Czyńcie to samo na moją pamiątkę”, ustanawiając wówczas sakrament Eucharystii i kapłaństwa. Podczas spotkania ze swoimi uczniami przepowiedział również okoliczności swojej męczeńskiej śmierci. Wspominał także o zdradzie dokonanej przez jednego ze swoich uczniów – Judasza, który to wydał Jezusa na śmierć za trzydzieści srebrników. Proroctwo wypełniło się wkrótce po wieczerzy, kiedy to Chrystus, podczas modlitwy w ogrodzie oliwnym, został aresztowany przez rzymskich strażników.

Pierwszy dzień Triduum Paschalnego, dzień w którym uobecnia się Ostatnią Wieczerzę, ustanowienie przez Jezusa Eucharystii i sakramentu kapłaństwa. Rankiem, jeszcze przed rozpoczęciem Triduum we wszystkich kościołach katedralnych ma miejsce szczególna msza św., tzw. Msza św. Krzyżma. Odprawia ją biskup diecezjalny wraz z kapłanami, którzy odnawiają swoje przyrzeczenia kapłańskie.

Podczas Mszy św. Krzyżma święcone są oleje chorych i krzyżmo, które przez kolejny rok służyć będą przy udzielaniu sakramentów chrztu, namaszczenia chorych i święceń kapłańskich. Oleje, które zostały z zeszłego roku należy spalić.

W czwartkowy wieczór Mszą Wieczerzy Pańskiej rozpoczyna się Triduum Paschalne. Przed rozpoczęciem liturgii opróżnia się tabernakulum, w którym przez cały rok przechowywany jest Najświętszy Sakrament. Odtąd aż do Nocy Zmartwychwstania pozostaje ono puste. Msza św. ma charakter bardzo uroczysty. Jest dziękczynieniem za ustanowienie Eucharystii i kapłaństwa służebnego.

Podczas liturgii śpiewowi hymnu „Chwała na wysokości Bogu” (nie śpiewano go przez cały Wielki Post) towarzyszy bicie w dzwony. Zamilkną one aż do Wigilii Paschalnej. Po homilii ma miejsce obrzęd umywania nóg. Główny celebrans, przeważnie jest to przełożony wspólnoty (biskup, proboszcz, przeor), umywa i całuje stopy dwunastu mężczyznom. Przypomina to gest Chrystusa wobec apostołów podczas Ostatniej Wieczerzy i wyraża prawdę, że Kościół, tak jak Chrystus, nie jest po to, żeby mu służyło, lecz aby służyć.

Po Mszy św. Najświętszy Sakrament przenosi się procesyjnie do tzw. ciemnicy (na pamiątkę uwięzienia Chrystusa). Tam rozpoczyna się adoracja. Dzwony zastąpione są kołatkami, оголаca się ołtarz z obrusa, świec i ozdób.

Z Wielkim Czwartkiem związane są też liczne zwyczaje ludowe. Dziewczęta kąpały się w zimnej wodzie, gdyż istniał przesąd, że ta panna, która wykąpie się tego dnia będzie przez cały rok czerwona jak krew, biała jak śmietana, zdrowa jak orzech i ponętna jak jabłuszko. Dziewczęta tego dnia wybiegały również do lasu po lubczyk. Na pamiątkę tego, że Piotr trzykrotnie zaparł się Chrystusa i natychmiast zapiał kogut, w łęczyckim chłopcy ciągną na sznurku drewnianego koguta, chodzą po domach, śpiewają pieśni o Męce

Pańskiej i zbierają datki.

[embedyt] <https://www.youtube.com/watch?v=ILDQA4NKGvU>[/embedyt]